

Аналіз Держбюджету 2022 та позиція Екодії

Енергетика

Енергоефективність:

1. Відповідно до проєкту Держбюджету на 2022 рік за бюджетною програмою **2751290 “Функціонування Фонду енергоефективності”**, завданням якої є стимулювання споживачів щодо приведення житлових будівель та їх елементів до мінімальних вимог енергетичної ефективності, зокрема щодо досягнення оптимальної рівноваги між здійсненими інвестиціями та заощадженими енергетичними витратами протягом життєвого циклу, **планується виділити 2,59 млрд грн.**

Ми вітаємо і повністю підтримуємо рішення виділити на Фонд ЕЕ суму у 2,59 млрд грн. До сьогодні максимальна сума, яка виділялася у державному бюджеті на підтримку енергоефективних заходів для населення, складала 2 млрд грн. Сума у 2,59 млрд грн є вкрай необхідним сигналом, що ЕЕ є серед важливих фокусів національної політики.

2. Разом з тим, ми звертаємо увагу, що Фонд ЕЕ наразі працює виключно з ОСББ, які складають лише 18% усього багатоквартирного житлового фонду. Таким чином, у **2022 році мешканці багатоповерхівок, які не мають ОСББ, а також власники приватних будинків (в Україні їх усього 6,5 млн) не мають можливості отримати державну підтримку на ЕЕ.**

Ми закликаємо уряд, Фонд ЕЕ та Держенергоефективності якомога раніше почати роботу над розробкою нових прозорих та сталих програм підтримки населення, яке не проживає в ОСББ.

3. Відповідно до проєкту Держбюджету на 2022 рік за бюджетною програмою **2406060 “Реалізація державної цільової економічної програми з енергоефективності” (або "теплі кредити") не має фінансування на наступний рік у проєкті державного бюджету**, хоча саме через неї окремі фізичні особи могли з 2014 по 2021 роки отримувати державне відшкодування на окремі енергоефективні заходи.

Завданням даної державної підтримки є надання державної підтримки населенню до впровадження енергоефективних заходів, впровадження сучасних енергоефективних технологій¹.

Не зважаючи на певну привабливість та популярність "теплих кредитів", програмі постійно бракувало сталого фінансування, націленості на результат з точки зору підвищення енергоефективності та прозорості у її функціонуванні. Тому необхідні нові механізми, і їх бажано має бути декілька, щоб у населення постійно був вибір. Нові програми можуть бути адміністровані Фондом енергоефективності

¹ <http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/doccatalog/document?id=245518320>

або

іншими

ЦОВВами.

4. Ми також звертаємо увагу на те, що **сума у 2,6 млрд грн**, хоча і є більшою у порівнянні з минулими роками, **все ще є недостатньою для того, щоб запуснути масштабну термомодернізацію житлового сектору України**. Оновлений Національний визначений внесок України до Паризької угоди робить акцент на енергоефективності, яка дійсно є запорукою для вагомого зменшення викидів парникових газів Україною до 2030 року. Згідно розрахунків Мінприроди, що також співставно з цифрами Дорожньої карти кліматичних цілей до 2030 року Екодії та незалежних експертів, річні інвестиції в ЕЕ (сектор багатоповерхівок) до 2030 року мають складати щонайменше 40 млрд грн. Принаймні третина - має бути державна та місцева фінансова підтримка.
5. **Наглядний приклад, чому 2,59 млрд грн - це небагато**. Ми порахували (приблизно), що можна зробити на цю суму за рік роботи Фонду:
- впровадити енергоефективні заходи у 500-700 багатоповерхових будинках (термомодернізувати їх до різного, але не надто високого класу енергоефективності; за умови, що в середньому Фонд відшкодуватиме 50% вартості проекту)
 - термомодернізувати 50-70 будинків, щоб довести їх до високого класу енергоефективності «В» (за умови, що в середньому Фонд відшкодуватиме 50% вартості проекту).

Усього в Україні 182 тисячі багатоповерхових будинків, більшість з них потребують модернізації. Тому з такими темпами (500 будинків на рік) ще будемо займатися ЕЕ щонайменше сотню років. І це не враховуючи приватну забудову.

6. **Видатки на виплату пільг і житлових субсидій громадянам збільшились у порівнянні з 2021 роком, що суперечить тезам Енергетичної Стратегії України і не є стимулюючим фактором для розвитку енергоефективності** (38,4 млрд грн в проекті бюджету 2022; 35,2 млрд грн в бюджеті 2021). Пріоритет держави має бути на зменшенні платіжок за ком.послуги за рахунок енергоефективності, а не на сліпому відшкодуванні витрат, що лише поглиблює проблему енергетичної бідності громадян.

Вугільна енергетика:

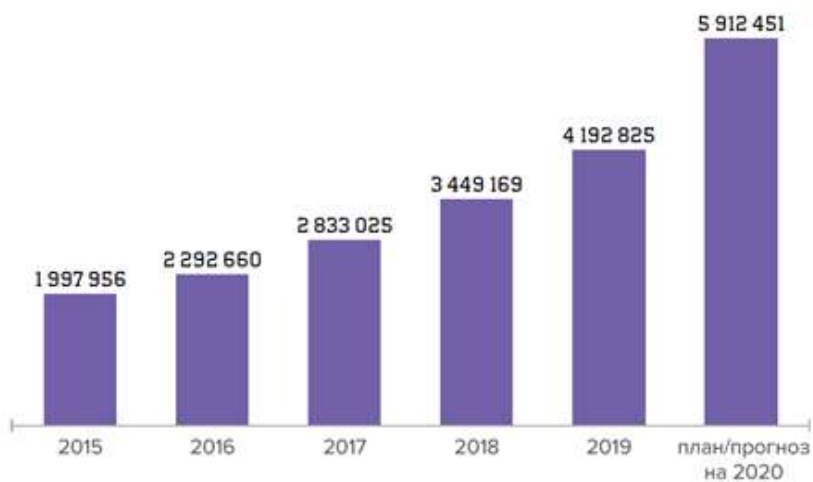
1. Витрати по бюджетним програмам 2401070 "Заходи з ліквідації неперспективних вугледобувних підприємств" та 2401590 "Реструктуризація вугільної галузі" залишаються незмінними порівняно з 2021 роком - 1,03 млрд та 3,1 млрд грн відповідно.
2. **Забезпечення та контроль за цільовим використанням цих коштів** мають бути одним із пріоритетів держави. Щорічно гроші на ліквідацію та реструктуризацію витрачають на погашення заборгованостей із заробітної плати, а самі фактичні роботи по ліквідації та реструктуризації не проводяться. При цьому, дуже показовим є рішення Рахункової палати №11-2 від 16 травня 2017 року відповідно до якого "У 2014–2016 роках Міністерство енергетики та вугільної промисловості України не

забезпечило законного, ефективного та результативного використання коштів державного бюджету, передбачених на реструктуризацію вугільної промисловості”.

3. Загалом же, ми бачимо тренд щорічного збільшення витрат на вугільну галузь.

Оцінка виділених бюджетних коштів на вугледобувну галузь за роками (2015–2020 роки)

Графік 1. Фінансування галузі за роками, тис. грн

Джерело: Міненерго ²⁰⁰

Джерело: Діксі Груп 2020, <https://dixigroup.org/wp-content/uploads/2021/02/dixi-coal-industry-ukr-11.05.21.pdf>

Відповідно до результатів [звіту](#) Секретаріату Енергетичного співтовариства Україна витратила [751 мільйон євро](#) на підтримку виробництва електроенергії з вугілля протягом 2018-2019 років. Це найбільша сума прямих субсидій з-поміж усіх країн-членів Енергетичного Співтовариства.

4. **Наразі відсутній список шахт, що мають бути ліквідовані.** Міненерго вже другий рік розробляє концепцію державної програми реформування вугільної галузі, яка має включати, в тому числі, і питання закриття конкретних підприємств. Навесні цього року, з відкритих джерел, стало відомо, що колишній в.о. Міністра енергетики Юрій Вітренко відправив на доопрацювання вже готовий драфт концепції. Наразі оновлена версія все ще не була представлена. Окрім цього, в рамках започаткованого влітку 2020 року німецько-українського енергетичного партнерства планується запустити пілотні проєкти з трансформації в двох громадах - Мирнограді (Донецька область) та Червонограді (Львівська область). Тобто, там шахти точно будуть закриватися в найближчі роки.
5. **Бюджетні програми з ліквідації підприємств не передбачають вирішення соціально-економічних питань, що постануть в конкретних шахтарських містах.** Основними завданнями бюджетної програми з ліквідації неперспективних вугледобувних підприємств є: - підготовка до ліквідації неперспективних вугледобувних підприємств; - здійснення заходів з ліквідації вугледобувних підприємств; - забезпечення утримання водовідливних комплексів у безпечному

стані. Питання соціального забезпечення, соціально-економічної трансформації населених пунктів та регіонів не враховано.

6. **При цьому, Міністерство розвитку громад та територій останній рік розробляло концепцію державної цільової програми справедливої трансформації вугільних регіонів до 2030 року.** Вона включає питання диверсифікації місцевої економіки шахтарських міст, підтримки МСП, реформування освіти, розвитку ВДЕ та енергоефективності тощо. **22 вересня 2021 року концепція була ухвалена на засіданні уряду.** Тепер текст повної програми має бути підготовлений протягом наступних 6 місяців. Ось якраз на її виконання в майбутньому необхідно буде виділяти кошти з Держбюджету.

Атомна енергетика:

1. Для того, щоб забезпечити кошти Фонду-резерву зняття з експлуатації атомних енергоблоків України (ФРЗЕ) від знецінення у додатку №2 до проекту закону про Державний бюджет України на 2022 рік під кодом 601200 «Розміщення цінних коштів на депозитах, придбання цінних паперів» **необхідно закласти кошти у розмірі визначеному експертами Міністерства енергетики.**

Порядок спрямування Міністерством енергетики коштів фінансового резерву на придбання державних цінних паперів був затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 207 від 17 лютого 2010 р. Проте станом на вересень 2021 р. жодної суми коштів ФРЗЕ не було вкладено у цінні папери.

Це пов'язано із низкою бюрократичних процедур, які необхідно було здійснити, зокрема Міненерго та Мінфіну України. Зокрема, Міненерго як неприбуткова бюджетна установа не могла здійснювати операції з купівлі-продажу цінних паперів і отримувати доходи від таких операцій.

Необхідну зміну було затверджено КМУ у жовтні 2015 року. Однак далі були «виявлені» також інші перепони. **Зокрема, необхідність передбачити суму коштів на придбання Міненерго цінних паперів у Законі «Про Державний бюджет України».**

2. **Закладати кошти на нові атомні потужності - неприпустимо.** Наразі такі гроші не передбачаються, але треба розуміти, що атомна енергетика - це дорога та небезпечна галузь, повний цикл роботи якої до того спричиняє викиди парникових газів, тому вона не може вважатися дружньою до довкілля. Для збереження життя та здоров'я власного населення держава зобов'язана впроваджувати швидкі, безпечні, дешевші та ефективніші рішення - розвивати відновлювану енергетику та енергоефективність.

Довідково: [Заява](#) Екодії щодо потенційного розвитку атомної енергетики з використанням американських технологій, вересень 2021.

Відновлювана енергетика:

1. Меморандум з виробниками «зеленої» електроенергії, підписаний минулого року, передбачав незмінність умов для виробників енергії з ВДЕ та виплати заборгованостей по “зеленому” тарифу. На жаль, мусимо констатувати, що заборгованості не були погашені, а тільки продовжують накопичуватися.
2. При цьому ринок власників ВДЕ є одним з найдиверсифікованіших:

Кому належать українські ВДЕ-електростанції?

Підготував Зінченко Андрій

При підготовці використані дані Укренерго, Держенергоєфективності, Liga.net, НКРЕКП
Дані по кожній компанії/власнику округлено до цілого МВт

3. Невиконання державою своїх зобов'язань та зміна правил гри сильно **підірвало міжнародний імідж України, як надійного партнера для інвестування**. Власне, у 2020 році послы Бельгії, Великої Британії, Канади, Норвегії, Німеччини, Франції, Швеції та Південної Кореї в Україні в листі до керівництва країни закликали не допустити неповернення інвестицій у відновлювані джерела енергії країни. Вони наголосили, що **іноземні компанії вклали вже понад \$2 млрд інвестицій у розвиток сектору відновлюваної енергетики України**. А тому застерігали від рішень, які можуть підірвати довіру інвесторів та мати короткострокову вигоду, але негативні довгострокові наслідки для електроенергетичного сектору та для інвестиційного клімату загалом.
4. У результаті невиконання зобов'язань Меморандуму на сьогодні вже готуються позови до суду на нашу державу, а від підтримки проектів на основі “зеленого” тарифу відмовились кілька міжнародних партнерів, зокрема, ЄБРР і НЕФКО. Останній **вважає рішення Уряду порушенням зобов'язань щодо незмінності інвестиційного режиму**.

5. Держава повинна проводити вчасні виплати виробникам за “зеленим” тарифом і погасити вже наявні заборгованості. Це конче необхідно задля відновлення довіри з боку міжнародних та локальних інвесторів, включаючи просте населення, яке вирішило розвивати малу генерацію ВДЕ у своїх громадах, та забезпечення подальшого розвитку відновлюваних джерел енергії, як одного з механізмів стримування кліматичної кризи.

Клімат:

Ми підтримуємо підхід та рішення Уряду, що полягає у тенденції збільшення виділення коштів на боротьбу зі змінами клімату і на заходи з адаптації до змін клімату, проте звертаємо увагу на основні питання, які потребують вирішення та врегулювання.

Відповідно до проєкту ЗУ “Про державний бюджет на 2022 рік” питання клімату і адаптації до змін клімату окреслено у таких бюджетних програмах:

2701520 “Забезпечення діяльності Національного центру обліку викидів парникових газів”;

2701530 «Державна підтримка заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів (збільшення абсорбції) парникових газів, у тому числі на утеплення приміщень закладів соціального забезпечення, розвиток міжнародного співробітництва з питань зміни клімату»;

2707070 “Захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь, в тому числі в басейні р. Тиса у Закарпатській області”.

1. Ми підтримуємо рішення Уряду виділення більше коштів за програмою 2701520. Відповідно до показників Державного бюджету на 2021 рік за бюджетною програмою 2701520 “**Забезпечення діяльності Національного центру обліку викидів парникових газів**” виділено 9 968 900 грн за загальним фондом. Відповідно до проєкту ЗУ “Про Державний бюджет на 2022 рік” обсяг фінансування за бюджетною програмою 2701520 становить 10 584 500 грн, більше ніж в попередньому році.

Завданням даної бюджетної програми є забезпечення збирання, оброблення, систематизація, аналіз та накопичення інформації, необхідної для проведення підготовки Національного кадастру антропогенних викидів та абсорбції парникових газів, а також удосконалення національної системи оцінки антропогенних викидів та абсорбції парникових газів. Основний напрям використання бюджетних коштів є “забезпечення діяльності Національного центру обліку викидів парникових газів”.

Дана бюджетна програма є важливою у частині налагодження обліку викидів парникового газу, тому сподіваємось, що виділені кошти будуть ефективно використанні розпорядником кошту і Національний центр викидів парникових газів буде якісно виконувати свої обов’язки.

2. Інша програма, яка важлива у питаннях зменшення обсягів викидів парникових газів є бюджетна програма **“Державна підтримка заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів (збільшення абсорбції) парникових газів, у тому числі на утеплення приміщень закладів соціального забезпечення, розвиток міжнародного співробітництва з питань зміни клімату”** і обсяг її фінансування не змінився з минулого року.

Метою даної бюджетної програми було забезпечення виконання вимог Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату та впровадження механізмів Кіотського протоколу до неї.

Завданням бюджетної програми була реалізація проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій та заходів. Планувалося провести капітальний ремонт фасадів лабораторно-клінічного корпусу ДУ НІССХ ім. М.М. Амосов НАМН України м. Київ, корпусів ДУ «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова НАМН України в Києві, розробити робочий проєкт капітального ремонту фасаду будівлі УКРНДІЕП у Харкові, провести капітальний ремонт покрівлі будівлі науково-дослідної установи «Український науково-дослідний інститут екологічних проблем» у м. Харків з встановленням сонячних панелей та інші.

Відповідно до показників Державного бюджету на 2021 рік обсяг фінансування за бюджетною програмою 2701530 **«Державна підтримка заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів (збільшення абсорбції) парникових газів, у тому числі на утеплення приміщень закладів соціального забезпечення, розвиток міжнародного співробітництва з питань зміни клімату»** становить 1 млн.грн. Такі ж самі показники закладено у проєкті Держбюджету на 2022 рік.

Ми вважаємо за доцільним переглянути напрямки використання бюджетних коштів за цією програмою і спрямувати не на капітальні ремонти бюджетних установ, а на більш дієве запобігання негативним наслідкам зміни клімату відповідно до мети бюджетної програми.

3. Досі у бюджеті **не передбачено окремої програми на запобігання негативних наслідків стихійних лих (негативних наслідків зміни клімату)** таких як пожежі, повені.

Так, згідно зі статтею 24 Бюджетного кодексу України Резервний фонд бюджету формується для здійснення непередбачених видатків, що не мають постійного характеру і не могли бути передбачені під час складання проєкту бюджету.

Кошти резервного фонду бюджету можуть використовуватися на здійснення:

- заходів з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного, природного, соціального характеру;
- заходів, пов'язаних із запобіганням виникненню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, на основі даних моніторингу, експертизи, досліджень та прогнозів щодо можливого перебігу подій з метою недопущення їх переростання у надзвичайну ситуацію техногенного та природного характеру або пом'якшення її можливих наслідків;

Згідно звіту ДСНС України протягом 2020 р. зафіксовано найменшу кількість надзвичайних ситуацій за період спостережень, починаючи з 1997 року, **натомість збільшилася масштабність надзвичайних ситуацій та зафіксовано зростання більш ніж у 6 разів суми завданих надзвичайними ситуаціями збитків**, насамперед унаслідок надзвичайних ситуацій, пов'язаних із лісовими пожежами, у квітні (Житомирська область та Зона відчуження ЧАЕС), липні (Луганська область) та вересні (Харківська та Луганська області), надзвичайних ситуацій спричиненої посухою в Одеській та Вінницькій областях, а також надзвичайних ситуацій унаслідок червневого паводка у західних областях України.

Так, якщо загальна сума збитків від надзвичайних ситуацій у 2019 році становила 1 626,7 млн.грн., то у 2020 році цей показник суттєво зріс і дорівнював 9 916,7 млн.грн. Більш детальніше можете ознайомитися з даними на рис. 1.

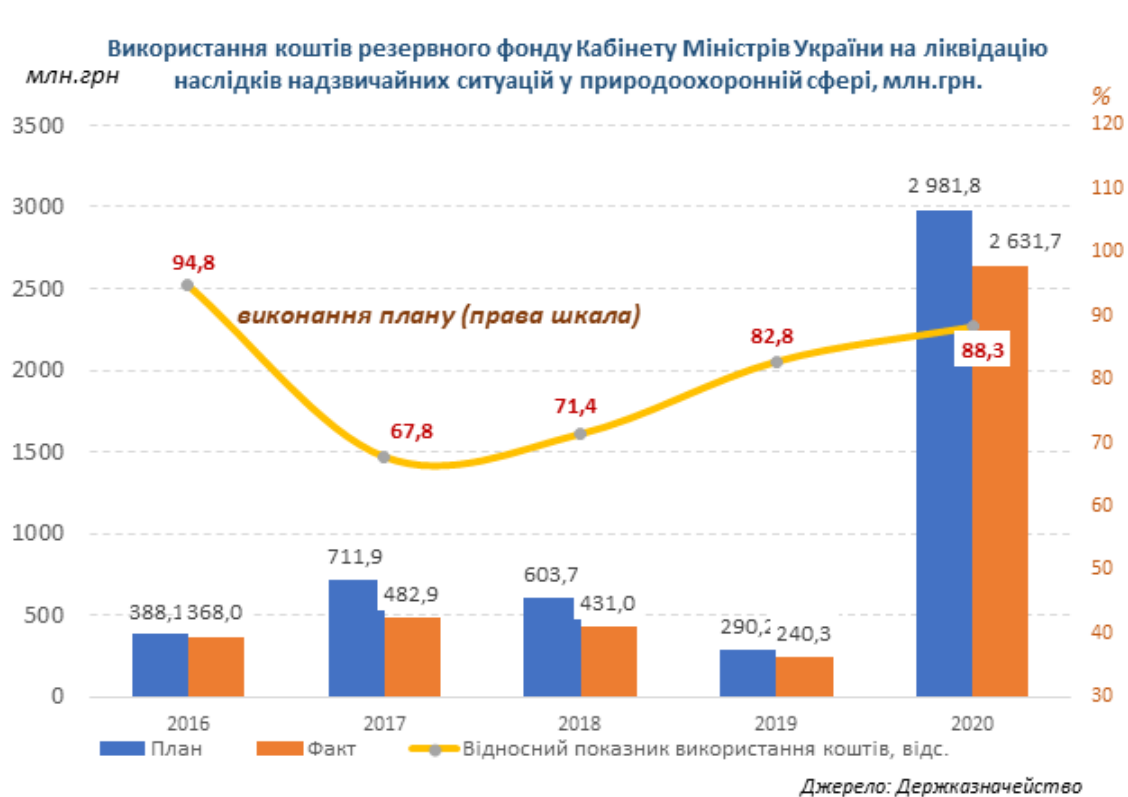

Рис.1

За оцінкою Всесвітньої комісії з адаптації у 2019 році інвестиції в адаптаційні заходи в розмірі 1,8 трлн доларів США принесуть вигоди в 7,1 трлн доларів США у вигляді запобігання витрат у майбутньому. **Тобто 1\$ вкладений в адаптацію зекономить 6\$ на боротьбу з наслідками зміни клімату.**

Тому важливо вчасно і достатньо фінансувати заходи з адаптації до змін клімату та ефективно їх використовувати, з можливістю постійного моніторингу їх витрачання. **Враховуючи наявні тенденції до збільшення погодних стихійних лих в наслідок зміни клімату їх не можна вважати повністю непередбачуваними, і такі витрати доцільно виносити у окрему цільову програму.**

- У продовження питання адаптації до змін клімату важливо звернути увагу на бюджетну програму 2707070 “Захист від шкідливої дії вод сільських населених

пунктів та сільськогосподарських угідь, в тому числі в басейні р. Тиса у Закарпатській області”.

Окрім надзвичайних ситуацій, що виникають у зв'язку з масштабними пожежами, значні ризики спостерігаються і для системи гідро-інженерних споруд. **Протягом 2013–2020 років у районах з високим ризиком затоплення збудували лише 16% берегоукріплювальних споруд.** Про це свідчать результати аудиту ефективності виконання заходів Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року.

Разом з тим, аудит з боку Рахункової палати встановив, що протягом 2017–2020 років збитки від паводків склали майже 3 млрд грн. На ліквідацію наслідків паводків з резервного фонду державного бюджету виділено 1,87 млрд. гривень. **Отже, поряд із значними витратами на подолання наслідків ефективний захист територій та населення від шкідливої дії вод не забезпечується².**

Відповідно до показників Державного бюджету на 2021 рік за бюджетною програмою 2707070 “Захист від шкідливої дії вод сільських населених пунктів та сільськогосподарських угідь, в тому числі в басейні р. Тиса у Закарпатській області” виділено 64 800 000 грн за загальним фондом і 71 800 000 грн за спеціальним фондом. Тобто загалом, 136 600 000 грн.

Відповідно до проєкту ЗУ “Про Державний бюджет на 2022 рік” обсяг фінансування за бюджетною програмою 2707070 становить за загальним фондом 64 800 000 грн, за спеціальним фондом - 68 700 000 грн. Тобто загалом, 133 500 000 грн, що навіть дещо менше аніж минулого року.

Відповідно до вище наведеної інформації, вважаємо за необхідне передбачити більше коштів на бюджетну програму 2707070, що є важливим заходом адаптації до змін клімату.

5. З урахування розробки Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року й очікуваного Плану дій на її впровадження, **потрібно планувати виділення коштів на реалізацію Стратегії.**

Повітря:

1. Згідно паспорту бюджетної програми Міндовкілля 2705110 «Керівництво та управління у сфері екологічного контролю» на 2020 рік, обсяг фінансових ресурсів встановлено на рівні 386 253 тис.грн. **При цьому, обсяг конкретних коштів бюджету на моніторинг якості повітря у цьому документі не визначено.**

Слід зазначити, що звітної інформації стосовно видатків державного бюджету на здійснення моніторингу якості повітря протягом 2016-2020 рр. у відкритому доступі не представлено.

² https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2021/12-3_2021/Zvit_12-3_2021.pdf

Тобто виділення коштів з Держбюджету на моніторинг повітря не відбувається. Важливо, Державі планувати і передбачати виділення коштів на моніторинг повітря.

Аграрна сфера:

1. Значною проблемою, яка потребує вирішення, є виділення коштів для підтримки сільського господарства для розвитку органічного сільського господарства. Наразі, у Держбюджеті виділяються кошти за бюджетною програмою **2801580 “Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників”**. Відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки сільгосптоваровиробників передбачено **“державну підтримку виробників органічної сільськогосподарської продукції”**.

Проте на сьогодні відсутній **Порядок розподілу та використання коштів по напрямку органічного виробництва**, що блокує процес державної підтримки виробників органічної продукції загалом.

За даними Мінекономіки, у 2019 році загальна площа сільськогосподарських земель з органічним статусом та перехідного періоду склала 467 980 га (**1,1 % від загальної площі земель сільськогосподарського призначення України**). В свою чергу, у ЄС зараз - **8,5 % територій відноситься до органічних**³. І відповідно до ЄЗК ЄС бере курс на розвиток органічного сільського господарства на **25 % території**.

Україні також варто брати курс на розвиток і підтримку виробників органічної продукції, що відповідає Європейській Зеленій Угоді.

Вода:

1. Відповідно до **Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми “Питна вода України” на 2022 – 2026 роки** серед причин виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв’язання програмним методом визначено, що у період з 2011 по 2020 рік вже була затверджена Загальнодержавна цільова програма “Питна вода України”, яка фінансувалася лише у **2011, 2012 та 2018 роках**.

Через недостатній рівень фінансування не було досягнуто кардинального покращення технічного та фінансово-економічного стану підприємств водопостачання та централізованого водопостачання, а відповідно і якості послуг з централізованого водопостачання і централізованого водовідведення. Тому програму з 2011р по 2020р було виконано на **13,2 %**.

У межах програми **“Питна вода України” на 2022-2026 роки** заплановано будівництва та реконструкції водозабірних споруд, водопровідних та очисних споруд, станцій (установок) доочищення питної води тощо. Відповідно орієнтований обсяг фінансування всієї Програми становить **28 588,6 млн. грн** (з державного бюджету - **16 949,3 млн грн**, з місцевого - **11 639,3 млн грн**)⁴.

³ <https://www.eumonitor.eu/9353000/1/j9vvik7m1c3gyxp/vlhedqhh82vn?ctx=vjzjv7ta8z1&tab=1>

⁴ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/388-2021-%D1%80#Text>

Проте у проєкті Держбюджету на 2022 рік вкотре взагалі не закладено коштів на фінансування даної програми.

Природоохоронні заходи:

- 1. Бюджетна програма 2701500 «Здійснення заходів щодо реалізації пріоритетів розвитку сфери охорони навколишнього природного середовища».**

На виконання бюджетної програми Законом України про Державний бюджет України на 2020 рік виділялось 500,0 тис. грн . У 2021 році ця сума зосталась незмінною.

Стратегічною ціллю цієї бюджетної програми було покращення стану навколишнього природного середовища та забезпечення раціонального використання природних ресурсів. **Метою** бюджетної програми проголошувалась охорона та поліпшення стану навколишнього природного середовища. **Завданням** бюджетної програми визначалось здійснення природоохоронних заходів.

Використання бюджетних коштів у 2019 році передбачалось за кількома напрямками, зокрема: охорона і раціональне використання водних ресурсів; охорона і раціональне використання природних рослинних ресурсів; охорона і раціональне використання ресурсів тваринного світу; збереження природно-заповідного фонду; погашення заборгованості за бюджетними зобов'язаннями минулих років, узятими на облік органами, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів.

У 2019 році було освоєно бюджетних коштів по спеціальному фонду на загальну суму 35 311 тис. грн, що становить 51,2 % від запланованих на цей рік. У 2020 році планувалось використати 500 тис. грн, проте освоєно бюджетних коштів 0% від запланованих на 2020 рік.

Відповідно до проєкту ЗУ “Про Державний бюджет на 2022 рік” обсяг фінансування за бюджетною програмою **2701500 становить 0 грн.**

- 2. Бюджетна програма 2701270 «Здійснення природоохоронних заходів, зокрема з покращення стану довкілля»**

Ціллю державної політики, на досягнення якої спрямована реалізація бюджетної програми є покращення стану навколишнього середовища та забезпечення раціонального використання природних ресурсів. **Завданням** бюджетної програми є здійснення природоохоронних заходів, зокрема з покращення стану довкілля.

Використання бюджетних коштів здійснювалось за такими напрямками: збереження природно-заповідного фонду; наука, інформація і освіта, підготовка кадрів, організація оцінки впливу на довкілля, організація праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища.

Відповідно до проекту ЗУ “Про Державний бюджет на 2022 рік” за бюджетною програмою 2701270 “Здійснення природоохоронних заходів, зокрема з покращення стану довкілля” виділено 107 600 800 грн за загальним фондом і 21 000 000 грн за спеціальним фондом. Тобто загалом, **128 600 800 грн.**

Відповідно до ЗУ “Про Державний бюджет на 2021 рік” обсяг фінансування за бюджетною програмою 2701270 становив за загальним фондом 148 221 600 грн, за спеціальним фондом - 17 666 100 грн. Тобто загалом, **165 887 700 грн**, що було на 23% більше аніж цього року.

За напрямом **"Збереження природно-заповідного фонду"** передбачено фінансування 44 заходів, з них виконано 7 заходів, не виконано 30 заходів та виконано частково 7 заходів. Такий стан виконання запланованих заходів в основному пояснюється недостатньо якісною підготовкою до проведення відкритих торгів - брак часу через встановлення коротких термінів для виконання робіт в повному обсязі протягом бюджетного періоду у 2020 році⁵

За напрямом **"Наука, інформація і освіта, підготовка кадрів, організація оцінки впливу на довкілля, організація праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища"** передбачалося виконання 3 заходів, які виконані частково через брак часу для проведення повторної процедури відкритих торгів та неможливістю здійснити оплату міжнародних інвойсів в повному обсязі через коливання курсу валют.

Відповідно до вище сказаного впливає, що важливо не лише достатньо виділяти кошти Державного бюджету на природоохоронні заходи, а й ефективно їх використовувати розпорядниками коштів.

⁵ Звіт про виконання бюджетної програми 2701270 «Здійснення природоохоронних заходів, зокрема з покращення стану довкілля»